

**การสะท้อนปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันผ่านภาพยนตร์สั้นประกวดของ
สำนักงานคณะกรรมการ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ**

**The Reflection of Corruption Problems through Short Film Contest
of Office of the National Anti- Corruption Commission**

ณัฐพงศ์ พิมพจันทร์* และ กฤษณ์ ทองเลิศ

NuttapongPhimjan* and Grit Thonglert

วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ปทุมธานี ประเทศไทย

Communication Arts, Rangsit University, Pathumthani, Thailand, Thailand

*Corresponding author, E-mail: mrsu494034@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การสะท้อนปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันผ่านภาพยนตร์สั้นประกวดของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เข้าใจถึงสัญลักษณ์การสะท้อนปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันผ่านภาพยนตร์สั้นประกวดของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและองค์ประกอบทางการสร้างสรรค์ที่ดี ที่มีต่อสื่อประกวดภาพยนตร์สั้นทั้ง 7 เรื่อง โดยมีแนวคิดและทฤษฎีการทุจริตคอร์รัปชัน แนวทางการศึกษาเชิงสัญญาวิทยา และแนวการวิเคราะห์ภาษาภาพเชิงเทคนิค เป็นแนวทางในการเข้าสู่ปัญหานำวิจัยประกอบกับการสัมภาษณ์กลุ่มนักศึกษาทางด้านภาพยนตร์โดยผลการวิจัยพบว่า สัญลักษณ์เพื่อการรณรงค์ต่อต้านการทุจริต คอร์รัปชันทางผลงานชนะเลิศการประกวดประเภทภาพยนตร์สั้นสามารถจำแนกได้ 3 ประเภทคือ 1) สัญลักษณ์ภาพ ซึ่งประกอบด้วย ก) สัญลักษณ์ภาพการแสดงออกด้านสีหน้าและอารมณ์ ได้แก่ ภาพการแสดงสีหน้าตื่นตระหนก เมื่อมีผู้พบว่าตนเองกระทำการทุจริต การแสดงสีหน้าคัดค้านไม่ยินยอมเมื่อเห็นการทุจริต ข) สัญลักษณ์ภาพที่เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการทุจริตคอร์รัปชัน ประกอบไปด้วยสัญลักษณ์ เกี่ยวกับพฤติกรรมการโกง ได้แก่ ภาพส่วนแบ่งทางธุรกิจที่มีประโยชน์อย่างมิชอบ ภาพโครงการที่มีสัมพันธภาพกับการโกงและการทุจริตคอร์รัปชันในเชิงนโยบาย ภาพการประพฤติมิชอบของข้าราชการ, และ ภาพการเป็นใจรับผลประโยชน์ร่วมกันกับผู้กระทำผิด 2) สัญลักษณ์ผ่านบทสนทนา ที่สะท้อนปัญหาทุจริตคอร์รัปชันพบได้ 7 ลักษณะ ได้แก่บทสนทนา ปล่อยให้ท่าน ให้ฉันเท่าไร เงินส่วนแบ่ง แบ่งเปอร์เซ็นต์ให้ ฮิว ใครๆก็ทำกัน และ เขียนตัวเลขเพิ่มจากของเดิมลงไปและ 3) สัญลักษณ์ภาพเชิงเทคนิค ด้วยการสื่อความหมายแฝงของภาษาภาพเกี่ยวกับการทุจริต ได้แก่ การใช้ภาพโครงทึบ การใช้ภาพเงาสะท้อน มิติแสงในเชิงสัญลักษณ์ การตัดต่อและการลำดับภาพ ระดับมุกกล้อง และ แสงแบบ Low key

คำสำคัญ:การสะท้อนปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ต่อต้านการทุจริต ภาพยนตร์สั้น

Abstract

The main purpose of this study is to create a better understanding of the symbols reflected in the corruption problem through the short film contest as well as creative elements over seven short films. Besides, anti-corruption concepts and various theories including Semiotics Approach, Technical Visual Language Analysis, and Group Interview in Film and Digital Media Students were utilized as a model for analysis. Based on the results, it was found that the symbols for anti-corruption campaign through the short film contest could be divided into three categories. The first category was Visual Symbols consisting of facial and emotional expression, a panic or an objection during investigation. Corruption Behavior, comprising symbols and corruption behaviors, was also considered as Visual Symbols such as photos regarding corruption in business allocation or a project, political corruption, and illegitimate private. The second category was Symbols through Conversation. There were bribery, collusion, embezzlement, and allocation. Finally, the third one was Technical Visual Symbols with disguisable image about corruption such as Silhouette, Reflection, Symbolic Dimensional Lighting, a sequence of shot and Parallel Cutting, Camera Angles as well as Low Key Lighting.

Keywords : *The Reflection in corruption problem through anti-corruption, Short film.*

1. บทนำ

“ทุจริตคอร์รัปชัน” ในความจริงแล้วเป็นคำเดียวกัน โดยทุจริตนั้นตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า “Corruption” ซึ่งคำว่า “ทุจริต” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายไว้ว่า ความประพฤติชั่ว ถ้าเป็นความประพฤติชั่วทางกาย เรียกว่า กายทุจริต ถ้าเป็นความประพฤติชั่วทางวาจา เรียกว่า วาจิทุจริต ถ้าเป็นความประพฤติชั่วทางใจ เรียกว่า มโนทุจริต (กฤษณ์ วงศ์วิเศษธร, 2559)

ปัญหาการคอร์รัปชันถือได้ว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่เกิดขึ้นในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วหรือประเทศที่ด้อยพัฒนา และการคอร์รัปชันได้กลายมาเป็นปัญหาที่มีความสำคัญที่สุดปัญหาหนึ่งของหลายประเทศ โดยปัญหานี้ยังไม่มีทีท่าว่าจะหมดไป อีกทั้งยังทวีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้นเรื่อยๆ แม้ว่าหลายประเทศได้ก้าวเข้าสู่ความทันสมัย มีระบบการบริหารราชการสมัยใหม่ มีการรณรงค์จี้จากองค์กรของรัฐหรือองค์กรอิสระต่างๆ อย่างเช่น องค์กรสหประชาชาติ ธนาคาร โลกและภาคประชาชน ที่ต่างเห็นพ้องกันว่าคอร์รัปชันเป็นปัญหาที่นำไปสู่ความยากจน และเป็นอุปสรรคที่ขัดขวางการพัฒนาอย่างแท้จริง (จารุวรรณ สุขุมาลพงษ์, 2556)

สำหรับประเทศไทย ที่ผ่านมามีคนส่วนใหญ่จะตระหนักถึงผลเสียจากการคอร์รัปชัน โดยเสียงสะท้อนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือไม่ยอมรับการ โกงกิน โดยเฉพาะในภาครัฐ ซึ่งเกี่ยวข้องกับพัฒนาประเทศชาติโดยตรง แต่ในความเป็นจริงยังคงพบว่า ปัญหาการหักค้ำหัวคิวหรือเรียกเก็บเงินได้ไต่ะ ไม่ได้ลดน้อยลงตามกระแสสังคม ที่หันมาให้ความสำคัญกับประเด็นทุจริตการคอร์รัปชัน

ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ (2553, :142-143) กล่าวว่า การคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นและมีปรากฏอยู่ทั่วโลก มีลักษณะที่หลากหลายและแตกต่างกันขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของระบบการเมืองการปกครอง ระบบเศรษฐกิจ ระบบสังคมของ

ประเทศนั้น ๆ ตลอดทั้งโอกาสหรือสถานการณ์ของการคอร์รัปชัน การเข้าถึงข้อมูลและการตระหนักถึงการควบคุมการคอร์รัปชันของประชาชนในประเทศซึ่งเรา

การคอร์รัปชันที่ส่งผลกระทบต่อในวงกว้างและมีกลวิธีที่แบบหลอกลวงในการแสวงหาผลประโยชน์สู่พวกพ้องหรือกลุ่มทุนทางธุรกิจ และนักการเมืองเข้าไปเกี่ยวข้องมากที่สุดคือ การคอร์รัปชันเงินโยบายนโยบาย ทั้งนี้ นวลน้อย ตรีรัตน์(2547) กล่าวว่า คอร์รัปชันเงินโยบาย มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนค่อนข้างมาก โดยมีเม็ดเงินมูลค่ามหาศาลเป็นการคอร์รัปชันที่มีการดำเนินการอย่างลับซับซ้อนเป็นเครือข่ายที่มีความสัมพันธ์กัน เพื่อสร้างอำนาจในการผูกขาดให้กับกลุ่มธุรกิจ โดยใช้โครงสร้างทางอำนาจของรัฐเพื่อแสวงหาผลประโยชน์กับบุคคลและกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการกำหนดและบริหารนโยบาย

การทุจริตส่งผลกระทบต่อในวงกว้างและมีกลวิธีที่แบบหลอกลวงในการแสวงหาผลประโยชน์สู่พวกพ้องหรือกลุ่มทุนทางธุรกิจ และนักการเมืองเข้าไปเกี่ยวข้องมากที่สุดคือ การคอร์รัปชันเงินโยบาย การแก้ปัญหาการคอร์รัปชันจำเป็นต้องรู้ถึงมูลเหตุของการคอร์รัปชันก่อน การคอร์รัปชันมีมูลเหตุหลายอย่าง เช่น โครงสร้างทางการเมืองและสังคมมีความไม่เป็นธรรม (การเมืองเต็มไปด้วยการทุจริต เศรษฐกิจทำให้เกิดช่องว่างทางเศรษฐกิจ สังคมมีปัญหามากมาย ศีลธรรมตกต่ำ คนในสังคมแตกความสามัคคี) วัฒนธรรมประชาธิปไตยไม่หยั่งรากลึก (เพิกเฉยต่อการทุจริตคอร์รัปชัน) ค่านิยมและจิตสำนึกของคนในชาติวิปริต (ยอมรับได้กับการทุจริตคอร์รัปชัน) ความไม่เคร่งครัดในการบังคับใช้กฎหมาย (การบังคับใช้กฎหมายสองมาตรฐานองค์กรอิสระขาดความเข้มแข็ง) และระบบอุปถัมภ์ สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน หลายปีมานี้มีความพยายามแก้ปัญหาการคอร์รัปชัน โดยการลดความเข้มแข็งของเหตุปัจจัยเหล่านี้ลงจนถึงหมดไปในที่สุดซึ่งเป็นแนวความคิดที่มีเหตุผลมากเพราะภายใต้บรรยากาศของสังคมที่เต็มไปด้วยความอยุติธรรม เราคงไม่สามารถรณรงค์ให้คนเป็นคนดีมีศีลธรรมร่วมกันต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันกับเราได้ ต้องเปลี่ยนความคิดของประชาชนที่ได้รับการตั้งสมบัตินี้มาจากความเสื่อมของสังคม ควรจะระดมสรรพกำลังในการฟื้นฟูศีลธรรมผ่านระบบการศึกษาของประเทศภายใต้ฐานคิดที่ว่า “ความรู้คือคุณธรรม (Knowledge is Virtue)” ยิ่งกว่าฐานคิดที่ว่า “ความรู้คือพลัง (Knowledge is Power)” (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2552)

กิจกรรมหนึ่งที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแสดงให้เห็นถึงการสร้างความร่วมมือกับภาคประชาชนและสื่อมวลชน คือ “การประกวดสื่อป้องกันการทุจริต” ที่ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 โดยเปิดโอกาสให้ทั้งนักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชน ได้ร่วมส่งประกวดผลงานสื่อประเภทภาพยนตร์สั้นและภาพยนตร์โฆษณา ภายใต้วัตถุประสงค์เพื่อสร้างกระแสให้เกิดการรวมพลังในการสร้างสรรค์ผลงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในรูปแบบภาพยนตร์โฆษณา หรือภาพยนตร์สั้น อันเป็นการปลูกจิตสำนึกให้มีทัศนคติและค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริต หรือกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึกว่าการทุจริตเป็นการทำลายชาติ ซึ่งสำหรับเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกและตัดสินผลงาน “การประกวดสื่อป้องกันการทุจริต” ที่สำคัญประการหนึ่งคือ การสื่อสารความเข้าใจด้วยภาพ เสียง และการกำกับศิลป์ ซึ่งถือเป็นสิ่งที่ผู้ชมหรือผู้ตัดสินต้องวิเคราะห์และตีความการสื่อสารความหมายนั้น ผ่านสัญลักษณ์ที่มีทั้งความหมายตรงและความหมายแฝง

สัญลักษณ์ภาพสะท้อนปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันที่สะท้อนให้เห็นผ่านสื่อรณรงค์ต่างๆ เช่น การรับซองขาว การรับเงินใต้โต๊ะ การโกงโครงการก่อสร้าง การประพาดคิมีขอบของข้าราชการ หรือบทสนทนาต่างๆที่สื่อถึงการทุจริต

คอร์ปชั่น ล้วนแล้วแต่เป็นสัญลักษณ์ที่ถ่ายทอดผ่านสื่อเพื่อให้ผู้รับชมเกิดความเข้าใจและตระหนักถึงปัญหาการทุจริตที่เกิดขึ้นในสังคมไทย สัญลักษณ์ภาพมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกต่างๆให้กับผู้รับสาร

ด้วยเหตุ“การสะท้อนปัญหาการทุจริตคอร์ปชั่นผ่านสื่อประจักษ์ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ”โดยเน้นศึกษากระบวนการประกอบสร้างความหมายผ่านสื่อภาพยนตร์สั้นที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ ประจำปี 2558-2560 เพื่อเป็นการวิเคราะห์และทำความเข้าใจการผลิตและประกอบสร้างความหมายสื่อเพื่อการป้องกันการทุจริตคอร์ปชั่น อันเป็นการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนในการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการผลิตและสร้างสรรค์สื่อที่มีคุณภาพและช่วยสร้างตระหนักรู้และปลูกจิตสำนึกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์ปชั่นออกสู่สังคมต่อไป

2. วัตถุประสงค์

เพื่อให้เข้าใจถึงสัญลักษณ์การสะท้อนปัญหาการทุจริตคอร์ปชั่นผ่านภาพยนตร์สั้นประจักษ์ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

3. อุปกรณ์และวิธีการ / วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการวิเคราะห์ด้วยบทเพื่อศึกษากระบวนการประกอบสร้างความหมายผ่านสื่อภาพยนตร์สั้นที่ได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ประจำปี 2558-2560 โดยแหล่งข้อมูลที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ จำแนกได้เป็น 2 แหล่งคือ ข้อมูลประเภทสื่อประจักษ์ และข้อมูลประเภทบุคคลดังนี้

1) แหล่งข้อมูลประเภทสื่อประจักษ์ โดยสื่อประจักษ์ที่ศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ภาพยนตร์สั้นที่ได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับ 1 ในการประกวดสื่อป้องกันการทุจริต ประจำปี 2558-2560 โดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ซึ่งผู้วิจัยประสานไปยังสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เพื่อขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อภาพยนตร์สั้นที่เข้าร่วมการประกวดสื่อป้องกันการทุจริต ประจำปี 2558-2560 จากนั้นทำการคัดเลือกแบบเจาะจงเฉพาะผลงานที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ ซึ่งมีผลงานภาพยนตร์สั้น จำนวน 7 เรื่อง

2) ข้อมูลประเภทบุคคลเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาด้านภาพยนตร์วิทยาลัทธิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิตจำนวน 15 คน โดยเปิดสื่อประจักษ์ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศทั้ง 7 เรื่องของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติให้ชม และใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกลุ่ม จำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน เพื่อสอบถามถึงทัศนะเชิงวิจารณ์ที่มีต่อสื่อประจักษ์ดังกล่าว

3) ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์กระบวนการประกอบสร้างความหมายผ่านสื่อภาพยนตร์สั้นที่ได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับ 1 จากการประกวดสื่อป้องกันการทุจริต ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ประจำปี 2558-2560 โดยใช้แนวทางการศึกษาเชิงสัญลักษณ์วิทยา และแนวทางการศึกษาวิเคราะห์ภาพเชิงเทคนิคเป็นแนวทางในการวิเคราะห์

4. ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การสะท้อนปัญหาทุจริตคอร์รัปชันผ่านภาพยนตร์สั้นประจวบของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ” นี้ เพื่อให้เข้าใจถึงสัญลักษณ์การสะท้อนปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันผ่านสื่อประจวบของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติมีลักษณะอย่างไร ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการใช้วิเคราะห์ผ่านภาพยนตร์สั้นประจวบทั้ง 7 เรื่อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การศึกษาสัญลักษณ์ภาพที่สะท้อนปัญหาทุจริตคอร์รัปชันในการวิเคราะห์เป็น 2 องค์ประกอบอันได้แก่

1.1 ลักษณะของสีหน้า อารมณ์ที่สะท้อนปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน การแสดงออกทางด้านสีหน้าและอารมณ์ของผู้แสดง มีอิทธิพลโดยตรงต่อความรู้สึกของมนุษย์ ซึ่งหมายถึงความสามารถในการตีความและเชื่อมโยงเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดจากสีหน้าของตัวละคร ทั้งสะท้อนความรู้สึกในแง่บวกและแง่ลบออกมา ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นเรื่ององค์ประกอบของงานรณรงค์ต่อต้านการทุจริต ได้แก่ ภาพการแสดงสีหน้าที่ตื่นตระหนกตกใจ เมื่อถูกคนพบว่าตนเองกระทำความผิดทุจริต การแสดงสีหน้าคัดค้านไม่ยินยอมเมื่อเห็นการทุจริตเกิดขึ้น สีหน้าและอาการลังเลไม่แน่ใจ เมื่อถูกยื่นข้อเสนอให้กระทำความทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งลักษณะภาพดังกล่าวเป็นภาพที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต

อย่างไรก็ตามการแสดงออกทางสีหน้า และความซับซ้อนทางอารมณ์ที่เกิดขึ้นจากบทบาทของตัวละครดังกล่าว ได้รับการถ่ายทอดสู่ระบบการสื่อสารเชิงสัญลักษณ์ภาพเพื่อให้เกิดความซับซ้อนมีจุดประสงค์ที่จะสื่อให้ผู้รับสารสามารถรับรู้และนำไปสู่การประกอบการสร้างความหมายที่ต้องการสื่อสารให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของงานนั้นๆ และเป็นการสื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์ถึงคุณค่าเชิงลบต่อผู้ที่มีพฤติกรรมทุจริต

1.2 สัญลักษณ์จากภาพที่สื่อถึงการทุจริต คอร์รัปชัน ประเด็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต คอร์รัปชันได้รับการถ่ายทอดในเชิงสัญลักษณ์ของภาษาภาพของตัวละคร ผลการวิจัยพบว่าสัญลักษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมทุจริตคอร์รัปชัน โดย พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต คอร์รัปชันมีคำเรียกที่ใช้ในการสื่อความหมายอย่างง่ายว่า “โกง” โดยสามารถจำแนกระบบสัญลักษณ์ได้ 5 ลักษณะ คือ 1) ภาพส่วนแบ่งจากการจัดซื้อ ที่สื่อแสดงที่มาของเงินโดยมาจากส่วนแบ่งทางธุรกิจที่มีประโยชน์อย่างมิชอบร่วมกัน 2) ภาพโครงการที่มีสัมพันธภาพกับการ โกงและการทุจริตคอร์รัปชันในเชิงนโยบาย เช่น ภาพอาคารก่อสร้างที่ไม่เสร็จสมบูรณ์ 3) การประพฤตินิชอบของข้าราชการ เช่น การรับสินบนของผู้อำนวยการโรงเรียน ภาพเจ้าหน้าที่ตำรวจปล่อยปะละเลยหน้าที่ ให้ความสำคัญสะดวกสบายกับผู้มีอำนาจมากกว่า ภาพของนักการเมืองที่ตั้งใจลงนามในเอกสารเพื่อเอื้อถึงผลประโยชน์เข้าตัว 4) การปลอมแปลงเอกสารเท็จเพื่อรับผลประโยชน์เข้าตัวเอง 5) ภาพการรู้เห็นเป็นใจรับผลประโยชน์ร่วมกับผู้กระทำความผิดเพื่อหวังเงินทอง และชื่อเสียง โดยไม่ได้มาจากการถูกต้องโดยชอบธรรม ซึ่งสัญลักษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมทุจริต คอร์รัปชันดังกล่าวนี้มีลักษณะของการสื่อความหมายในเชิงอนุমানัย ซึ่งเป็นการสะท้อนภาพตัวแทนถึงปัญหาการคอร์รัปชันในสังคมไทย และเป็น การสื่อความหมายที่อิงลำดับเหตุการณ์ตามแบบแผนการเล่าเรื่อง ที่ระบบสัญลักษณ์นั้นต้องมีการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งคือกระบวนการทางสังคมให้กับเยาวชนเกี่ยวกับค่านิยมที่มีต่อการคอร์รัปชัน สะท้อนให้เห็นถึงผลที่จะเกิดขึ้นหากสังคมมีการทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้น ให้เยาวชนตระหนักถึงพฤติกรรมที่ไม่ควรเอาเป็นเยี่ยงอย่าง นอกจากนี้แล้วยังมีการการอุปมาเปรียบเทียบกับผลจากการ โกง ที่โยงกับภาพสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายเกี่ยวกับจุดจบคนทุจริตต่อบ้านเมือง คือ การถูกพิพากษาจำคุก ซึ่งเป็นความผิดในคดีอาญา

2. การศึกษาสัญลักษณ์ผ่านบทสนทนาที่สะท้อนปัญหาทุจริตคอร์ปชั่น การศึกษาเชิงสัญลักษณ์วิทยา คือ ระบบของการสร้างความหมายของภาษา สามารถแบ่งออกเป็นสองส่วน ได้แก่ ภาษา และการพูดหรือการใช้ภาษาของแต่ละบุคคล ซึ่งการสร้างความหมายในระบบสัญลักษณ์วิทยามีลักษณะที่ไม่แน่นอนตายตัว และไม่มี ความหมายในตัวเอง ความสัมพันธ์ระหว่างรูปสัญลักษณ์กับความหมายสัญลักษณ์เป็นเรื่องของการกำหนดขึ้น ความหมายที่ได้จึงขึ้นอยู่กับ การเลือกรูปสัญลักษณ์เข้ามาคู่กับความหมายสัญลักษณ์ที่ได้รับการยอมรับจากชุมชนหรือสังคม ความหมายของสัญลักษณ์ต่างๆ สามารถเปลี่ยนแปลงไปได้ตามบริบทของสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในยุคสมัย บทสนทนา หรือ คำพูดที่ใช้โต้ตอบหรือสื่อสารกันระหว่างบุคคล 2 คนขึ้นไป เพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อาจเป็นการโต้แย้ง สนับสนุนที่ เกิดการปะทะกันทางความคิด เป็นการสร้างระบบความหมายด้วยวิธีการทางสัญลักษณ์วิทยานับว่าเป็นวิธีการทางภาษาที่มีความสำคัญในการสื่อสารความคิดของมนุษย์ ซึ่งจากการศึกษาพบการสะท้อนปัญหาทางทุจริต คอร์ปชั่น จากสื่อประจักษ์ภาพยนตร์สั้นทั้ง 7 เรื่อง ผ่านทางบทสนทนาได้หลายกรณี ดังนี้ จำให้ท่าน ให้ฉันเท่าไร เงินส่วนแบ่ง แบ่งเปอร์เซ็นต์ให้ ฮั่ว ใครๆก็ทำกัน และ เขียนตัวเลขเพิ่มเติม จากของเดิมเข้าไป

จากสัญลักษณ์ผ่านบทสนทนาข้างต้นส่งผลต่อการรับรู้ถึงสารที่ต้องการจะสื่อของผู้ชมได้อย่างชัดเจน คำพูดในบทสนทนาต่างเป็นเนื้อหาสาระสำคัญที่ชี้ให้เห็น และตอกย้ำให้ผู้รับสารเข้าใจในสิ่งที่ผู้สร้างต้องการสื่อสาร ให้ถูกต้องครบถ้วน และเป็นไปอย่างที่คุณสร้างต้องการจงใจให้ผู้ชมรู้สึกอย่างไร อีกทั้งคำพูด และบทสนทนาในบริบทต่างๆของภาพยนตร์สั้น ยังชี้ให้ผู้รับสาร หรือผู้ชมตระหนักถึง บทบาท และความสำคัญของของภัยการทุจริต คอร์ปชั่นที่เกิดขึ้นได้อย่างง่ายที่สุด

3. การศึกษาสัญลักษณ์ภาพเชิงเทคนิคที่สะท้อนปัญหาทุจริตคอร์ปชั่น

สัญลักษณ์เชิงเทคนิคไม่ว่าจะเป็นมุกตลก หรือมิติของแสงในสื่อประจักษ์ภาพยนตร์สั้น ต่างมีบทบาทในการสื่อสารสะท้อนมุมมองของ ปัญหาการทุจริตคอร์ปชั่น ซึ่งงานรณรงค์ภาพยนตร์สั้นดังกล่าวสามารถ ถ่ายทอด และแสดงมุมมอง ของการทุจริตออกมาได้หลากหลาย ทำให้ผู้รับสาร หรือผู้ชมเข้าใจผ่านมุมมองเหล่านั้น ได้ง่ายขึ้น อีกทั้งเป็นการช่วยเปิดมุมมอง ในการคิดเหตุและผลที่จะเกิดขึ้นจากการทุจริต คอร์ปชั่นมาได้อย่างชัดเจน รวมถึงการใช้แสงในภาพยนตร์สั้นงานรณรงค์ต่อต้านการทุจริต สามารถทำให้จิตใจของบุคคลที่ดูภาพดังกล่าวรู้สึกถึงอารมณ์ที่สะท้อนจากมิติด้านองค์ประกอบของแสง ไม่ว่าจะเป็นความรู้สึกหดหู่ เสียใจ หมดความหวัง หรือ ความรู้สึกที่สะท้อนให้เห็นถึงปริศนา ความคลุมเครือไม่ชัดเจน จึงทำให้ผู้ชมผลงานรู้สึก และตระหนักได้ถึงผลของการทุจริตคอร์ปชั่น ลักษณะของสัญลักษณ์เชิงเทคนิคที่พบจากการศึกษามีดังนี้ 1) การใช้ภาพโครงทึบ โดยในภาพยนตร์สั้นมีการใช้ภาพโครงทึบเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศความอึมครึม ความสัวของปรากฏการณ์ทางสังคมที่ขาดความ โปร่งใส ตรวจสอบได้ยาก ซึ่งเป็นที่มาของปรากฏการณ์คอร์ปชั่น 2) การใช้ภาพเงาสะท้อน แสงถึงความกำกวมระหว่างสิ่งที่เป็นจริงกับสิ่งที่ไม่ได้อยู่จริงหรือเงาของความจริง เมื่อพิจารณาพร้อมกับแนวคิดของงานรณรงค์จะเห็นได้ว่าภาพเงาสะท้อนเป็นเทคนิคทางภาพที่ตอกย้ำถึงการมีอยู่ของปัญหาคอร์ปชั่น แต่เป็นสิ่งที่ยากที่จะจับต้องตัวตนของการทุจริตได้ มิติแสงในเชิงสัญลักษณ์สามารถทำให้จิตใจของบุคคลที่ดูภาพดังกล่าวรู้สึกถึงอารมณ์ที่สะท้อนจากมิติด้านองค์ประกอบของแสง ไม่ว่าจะเป็นความรู้สึกหดหู่ เสียใจ หมดความหวัง หรือ ความรู้สึกที่สะท้อนให้เห็นถึง ปริศนา ความคลุมเครือไม่ชัดเจน 3) การตัดต่อและการลำดับภาพ ลักษณะเด่นของลำดับการเล่าเรื่องในภาพยนตร์สั้นต่อต้านคอร์ปชั่นคือ วิธีการตัดต่อที่นำเอาภาพแต่ละสถานที่ รวมทั้งกิจกรรมที่มีความแตกต่างกันมาจัดวางในแนวเทียบเคียงกัน ก่อให้เกิดความหมายในเชิง

เปรียบเทียบที่เกิดจากภาพในลำดับต้นและภาพในลำดับหลังเช่น การนำเสนอภาพของพฤติกรรมทุจริตของพ่อ ลูก เทียบเคียงให้เห็นความเสื่อมโทรม การกระทำผิดที่เกิดจากต้นแบบที่ไม่ดี สืบเนื่องต่อไปเป็นวัฏจักร โดยเทคนิคการตัดต่อดังกล่าวเป็นการตัดชนภาพแบบรวดเร็ว มีความหมายแฝงในการกระตุ้น แรง ความรุนแรง ซึ่งทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกถึงผลเสียจากการคอร์รัปชันในทันที ถือเป็นรหัสความต่อเนื่องของภาษาภาพที่สร้างความหมายในเชิงเปรียบเทียบให้กับผู้ชม 4) ระดับมุมมอง โดยระดับมุมมองที่สื่อความหมายเกี่ยวกับการต่อต้านทุจริต คอร์รัปชันมี 2 ลักษณะคือ 1) ภาพมุมต่ำ ใช้กับตัวละครที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความหมายแฝงถึงความยิ่งใหญ่ความน่ายกย่อง (เชิดชู) 2) ภาพมุมสูงสื่อการทุจริตคอร์รัปชันที่ชั่วร้ายใช้กับตัวละครที่ประพฤติมิชอบ หรือมีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต ให้ความหมายแฝงถึงความพ่ายแพ้ การไม่น่ายกย่อง การตกอยู่ใต้อำนาจของสิ่งไม่ดี ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่มีอยู่ในผู้ใช้อำนาจในทางมิชอบ อีกทั้งเป็นมุมมองสายตาที่ทำให้เห็นว่าต่อให้ไม่มีใครเห็นพฤติกรรมดังกล่าว แต่เบื้องบนก็สามารถเห็นพฤติกรรมที่ไม่ดีดังกล่าวได้ เป็นการตอกย้ำถึงการเป็นภาพตัวแทนของการทุจริตคอร์รัปชันที่ชั่วร้าย และ 3) แสงแบบ Low key การจัดแสงแบบ Low key เป็นการใชแสงเพื่อให้มีพื้นที่เงาเป็นส่วนใหญ่ทำให้เกิดภาพบรรยากาศแบบโทนมืดเพื่อสื่อความหมายถึง ความลึกลับความน่ากลัว การมองโลกในแง่ร้าย เมื่อพิจารณาจากบริบทของการรณรงค์ต้านคอร์รัปชัน สามารถสื่อได้ถึงปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันว่าเป็นความชั่วร้ายและเป็นด้านมืดในสังคมที่ทุกคนควรร่วมกันแก้ไข

สัญลักษณ์ภาพเชิงเทคนิคที่แสดงผ่านภาพยนตร์สั้นทั้ง 7 เรื่อง สอดคล้องกับทฤษฎีและแนวคิด การวิเคราะห์ ภาษาภาพเชิงเทคนิคซึ่งภาษาภาพเชิงเทคนิคที่แสดงผ่านภาพยนตร์สั้นจัดเป็นส่วนที่สำคัญในการผลิตงานเพื่อการสื่อสาร โดยที่เทคนิคภาพต่างๆ ย่อมมีผลต่อจิตวิทยาการรับรู้ของผู้ชมไม่ว่าจะเป็น การจัดแสงการ จัดองค์ประกอบของภาพ เช่น สมดุลของภาพ องค์ประกอบเรื่องเส้น สี ความลึกการเน้นจุดเด่น ตลอดจนถึงเทคนิคทางภาพที่เกิดจากการเคลื่อนไหว การเลือกใช้ตำแหน่งมุมมองเลนส์ การเลือกกระยะชัด เป็นต้น การวิเคราะห์ภาพเชิงเทคนิคเป็นผลสืบเนื่องจากหลักจิตวิทยาในการรับรู้ภาษาภาพซึ่งผลทางการรับรู้ในเชิงจิตวิทยาก่อให้เกิดการสื่อสารความหมายแฝง (connotative meaning) ต่อภาษาภาพโดยที่กระบวนการประกอบสร้างดังกล่าวนี้ มีความหมายแฝงจากภาษาภาพเชิงเทคนิคร่วมอยู่ด้วย ต้องตระหนักว่าความหมายแฝงของภาษาภาพเชิงเทคนิคเป็นกลยุทธ์อย่างหนึ่งที่นำมาสู่การตอกย้ำความเชื่อที่ผู้รับสารมีต่อสิ่งที่เห็น

5. การอภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การสะท้อนปัญหาทุจริตคอร์รัปชันผ่านภาพยนตร์สั้น ประกวดของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ” นี้ เพื่อให้เข้าใจถึงสัญลักษณ์การสะท้อนปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันผ่านภาพยนตร์สั้น ประกวดของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติมีลักษณะอย่างไร รวมถึงเพื่อทราบถึงทัศนะเชิงวิจารณ์ที่มีต่อสื่อประกวดดังกล่าว โดยศึกษาการรับรู้ที่เป็นผลจากการตีความของกลุ่มนักศึกษาจำนวน 3 กลุ่ม 15 คน ผลการวิเคราะห์และจัดกลุ่มคำตอบ ออกไป ผู้วิจัยได้แยกการอภิปรายผลการวิจัยที่น่าสนใจ ขององค์ประกอบของงานรณรงค์ต่อต้านการทุจริต คอร์รัปชันทางสื่อภาพยนตร์สั้น ในงานชุดรณรงค์ดังต่อไปนี้

1) ด้านสีหน้าและอารมณ์ โดยอารมณ์ไม่ใช่พฤติกรรมภายนอกหรือความคิดเฉพาะอย่าง แต่อารมณ์เป็นประสบการณ์ ความรู้สึกส่วนบุคคล อารมณ์เป็นความรู้สึกที่รุนแรงและมีการแสดงออกทางอารมณ์ที่แตกต่างไปจากการกระทำปกติทั่วไป โดยปกติแล้วอารมณ์มีความซับซ้อนกว่าความรู้สึกทางร่างกายอื่น ๆ สามารถประเมินหรือแปล ความหมายของสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องแล้วได้จากอารมณ์นั้นๆ ส่วนมากอารมณ์จะเกิดร่วมกับการเปลี่ยนแปลงทางสรีระ เช่น การเปลี่ยนสีหน้า การแสดงออกทางสีหน้า แววตา ท่าทางบางประการ หรือการตอบสนองของร่างกาย โคนออต โนมิตี สีหน้าและอารมณ์ของผู้แสดง ถือว่าเป็นส่วนสำคัญที่มีผลต่อการรับสารจากภาพ จากท่าทาง รวมถึงการรับรู้ถึงความรู้สึกนึกคิดที่สะท้อนออกจากความรู้สึกในแง่บวกหรือแง่ลบออกมา ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิเคราะห์ทัศนะเชิงวิจารณ์ของกลุ่มในประเด็นเรื่ององค์ประกอบของงานรณรงค์ต่อต้านการทุจริตดังข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการแสดงออกทางสีหน้าและอารมณ์ของตัวละครในภาพยนตร์สั้น อย่างเช่นการทุจริตคอร์ปชั่น ที่แสดงให้เห็นว่า ไม่ว่าตัวละครใดที่มีความเชื่อมโยงหรือมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกระทำทุจริต จะแสดงสีหน้าออกมาในทางที่ไม่ดี มีปฏิริยาที่ตื่นตระหนก ตกใจ คล้ายกับคนมีชะนักคิดหลัง พฤติกรรมดังกล่าว ทำให้ผู้รับสาร หรือผู้ชมภาพยนตร์สั้นสามารถวิเคราะห์ และรับรู้ได้ถึงสารที่ผู้สร้างต้องการจะสื่อออกมา อีกทั้งการแสดงออกทางสีหน้าและอารมณ์ของตัวละคร ทำให้ผู้ชมรับรู้ได้ว่า พฤติกรรมแบบใดที่เป็นพฤติกรรมที่ดี และพฤติกรรมใดเป็นพฤติกรรมที่ไม่ดี ไม่ควรเอาเป็นเยี่ยงอย่าง

2) ด้านสัญลักษณ์ภาพที่สื่อความหมายถึงการทุจริตคอร์ปชั่นในภาพยนตร์สั้นทั้ง 7 เรื่อง พบว่ามีการใช้ภาพพฤติกรรมการโกง ภาพส่วนแบ่งจากการจัดซื้อ ภาพโครงการที่มีสัมพันธภาพกับการโกงและการทุจริตคอร์ปชั่นในเชิงนโยบาย เช่น ภาพอาคารก่อสร้างที่ไม่เสร็จสมบูรณ์ การประพศิมิชอบของข้าราชการ เช่น การรับสินบนของผู้อำนวยการโรงเรียน ภาพเจ้าหน้าที่ตำรวจปล่อยปะละเลยหน้าที่ ให้ความสะดวกสบายกับผู้มีอำนาจมากกว่า ภาพของนักการเมืองที่ตั้งใจลงนามในเอกสารเพื่อเอื้อถึงผลประโยชน์เข้าตัว การปลอมแปลงเอกสารเท็จ เพื่อรับผลประโยชน์เข้าตัวเอง ภาพการรู้เห็นเป็นใจรับผลประโยชน์ร่วมกับผู้กระทำผิดเพื่อหวังเงินทอง และชื่อเสียง โดยไม่ได้มาจากความถูกต้องโดยชอบธรรม ซึ่งสัญลักษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมกระทำทุจริตคอร์ปชั่น สื่อให้เห็นถึงการทุจริตออกมาอย่างชัดเจนทำให้ผู้รับสารเกิดความเข้าใจและรับรู้ ตระหนักว่าการทุจริตไม่ดี และรับรู้ถึงบทลงโทษของการทุจริตคอร์ปชั่น เป็นการปลูกฝังให้เยาวชนเป็นคนดี มีคุณธรรม และเกรงกลัวต่อการกระทำการทุจริตคอร์ปชั่น

3) ด้านบนสนทนาที่สะท้อนถึงปัญหาการทุจริต คอร์ปชั่นแม้ว่าการสื่อสารด้วยภาพจะมีความสำคัญในการสร้างความหมายในภาพยนตร์ หรือสามารถแสดงความหมายโดยนัยเพื่อให้ผู้รับสารสามารถตีความ ทอดความหมายจากภาพด้วยตนเองแล้ว แต่ในบางครั้งภาพก็ไม่สามารถสื่อสารความหมายที่ซ่อนอยู่ได้ทั้งหมด ดังนั้นเสียงจึงเป็นอีกองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบหนึ่งที่จะสามารถส่งเสริมอารมณ์และให้ข้อมูลรายละเอียด ทดแทนสิ่งที่ภาพไม่สามารถถ่ายทอดออกมาได้ ไม่ว่าจะเป็นเสียงพูดที่เป็นถ้อยคำของตัวละคร ที่เปล่งออกมา ทั้งลีลาและท่วงทำนองรวมทั้งจังหวะในการพูด ก็จะสะท้อนให้เห็นบริบทและอารมณ์ของคำพูดนั้นๆ นอกจากนี้ยังหมายถึง การสนทนาของตัวละครที่เกิดขึ้นในภาพยนตร์ ที่จะช่วยให้เห็นถึงความสัมพันธ์และทิศทางของเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นในทางที่ดีหรือไม่ดีก็ตาม การสนทนาของตัวละครยังสามารถสะท้อนให้เห็นถึงบุคลิก นิสัยใจคอ ทัศนคติ ปุ่มหลัง และลักษณะด้านอื่น ๆ ของตัวละครได้อีกเช่นกัน

4) ด้านมุมมองในเชิงสัญลักษณ์มุมมองภาพเป็นเครื่องมือในการแสดงถึงความคิดเห็นของผู้สร้างสรรค์ผลงาน ว่าต้องการนำเสนอสิ่งให้ให้กับผู้รับสาร โดยมุมมองแต่ละมุมก็ให้อารมณ์และความรู้สึกที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้มุมมองที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้สร้างก็จะช่วยให้ผู้รับสาร สามารถมองเห็นวัตถุ หรือตัวละคร ได้อย่างหลากหลาย เป็นการเปิดให้ผู้รับจินตนาการ วิเคราะห์ถึงนัยที่สะท้อนออกมาต่างกัน ตามประสบการณ์และทัศนคติที่ต่างกันของผู้รับสารแต่ละคน จะกล่าวได้ว่า มุมมองเดียวกันที่ผู้สร้างสรรค์ถ่ายทอดออกมา ผู้รับสารอาจจะรับสารและตีความต่างกัน ไป ดังนั้นมุมมองจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้ทิศทางของสารที่ต้องการแสดงออกนั้น เป็นไปตามที่ผู้สร้างต้องการ

5) ด้านมิติของแสงในเชิงสัญลักษณ์การใช้แสงในภาพยนตร์สั้นงานรณรงค์ต่อต้านการทุจริต สามารถทำให้จิตใจของบุคคลที่ดูภาพดังกล่าวรู้สึกถึงอารมณ์ที่สะท้อนจากมิติด้านองค์ประกอบของแสง ไม่ว่าจะเป็นความรู้สึกหดหู เสียใจ หมดความหวัง หรือ ความรู้สึกที่สะท้อนให้เห็นถึง ปริศนา ความคลุมเครือไม่ชัดเจน

6) การนำเสนอแบบอย่างของบุคคลที่ไม่พึงประสงค์จากประเด็นคำให้สัมภาษณ์ข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่าผู้ที่ได้ชมสื่อต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันดังกล่าวมีความรู้สึกถึงหลักในการทำผิดต้องถูกลงโทษ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการปลูกจิตสำนึกผิดชอบชั่วดีให้กับเยาวชนได้เป็นอย่างดี รวมถึงมองเห็นปัญหาการเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีของบุคคลในสังคม ที่ไม่ควรเอาเป็นเยี่ยงอย่าง พร้อมสะท้อนให้เห็นถึงการปลูกฝังจิตสำนึกที่ให้แก่เยาวชนรุ่นหลัง

6. บทสรุป

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การสะท้อนปัญหาทุจริตคอร์รัปชันผ่านภาพยนตร์สั้นประกวดของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ” มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เข้าใจถึงสัญลักษณ์เพื่อการรณรงค์ต่อต้านการทุจริต คอร์รัปชันที่ และเพื่อให้เข้าใจถึงองค์ประกอบทางการสร้างสรรค์ของการรณรงค์ต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันผ่านภาพยนตร์สั้น ที่กระตุ้นให้เยาวชนตระหนักถึงปัญหาการทุจริต คอร์รัปชัน โดยมีแนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้เป็นแนวทางในการเข้าสู่ปัญหานำวิจัย ซึ่งสะท้อนผ่านผลงานชนะเลิศการประกวดประเภทภาพยนตร์สั้น ทั้ง 7 เรื่องจากการศึกษาวิจัยชิ้นนี้สรุปได้ว่าสัญลักษณ์ภาพถูกสร้างเพื่อเป็นตัวแทนของสิ่งต่าง ๆ หรือกิจกรรม เพื่อสื่อความหมายให้คนส่วนใหญ่เข้าใจตรงกัน สามารถ จำแนกออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ คือ ภาพสัญลักษณ์ไอคอน (Icon) ภาพสัญลักษณ์ชี้แนะ (Indexical) ที่ทำให้เกิดความเหมือนจริง และภาพตัวแทน (Symbols) ซึ่งมีความเป็นนามธรรมมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดด้านสัญวิทยาวิทยาของ Ferdinand de Saussure ผู้เสนอแนวทางการศึกษาสัญวิทยาวิทยา (semiology) โดยเสนอว่า กระบวนการสร้างความหมาย (process of signification) อาศัยองค์ประกอบของสัญวิทยา 2 ประการคือ รูปสัญวิทยา (signifier) และความหมายสัญวิทยา (signified) รวมเข้ากันเป็นสัญวิทยา (sign) (ศิริชัย ศิริภาชะ และ กาญจนา แก้วเทพ, 2531)

การนำถ้อยคำ ภาพหรือภาพเคลื่อนไหว มาประกอบกับแนวความคิดใดแนวความคิดหนึ่ง เช่น ความเศร้า ความยินดีถ้อยคำ/ภาพนั้นๆ จะกลายเป็นแนวสัญวิทยาของแนวความคิดนั้น ระบบภาษาจึงเป็นการจัดระบบสัญวิทยาต่างๆ ขึ้นมา และมีการถ่ายทอดจนเป็นที่รับรู้ เข้าใจ และยอมรับในความหมายที่ใช้ มนุษย์ทุกยุคทุกสมัยล้วนมีระบบคิดและมีการสร้างภาษา (ระบบสัญวิทยา) ขึ้นมา เพื่อสื่อความคิด/ความหมายต่างๆ ให้เกิดการสื่อสารกันได้ นอกจากนี้ยังสะท้อน

ให้เห็นถึง ประเด็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต คอร์รัปชัน ได้รับการถ่ายทอดในเชิงสัญลักษณ์ของภาษาภาพของตัวละคร

นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่าสัญลักษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการทุจริต คอร์รัปชัน ที่แฝงอยู่ในสื่อภาพยนตร์สั้น ประกวดทั้ง 7 เรื่อง โดยพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต คอร์รัปชันมีคำเรียกที่ใช้ในการสื่อความหมายอย่างง่ายว่า “โกง” สามารถจำแนกระบบสัญลักษณ์ได้ 5 ลักษณะ คือ 1) ภาพส่วนแบ่งจากการจัดซื้อ ที่สื่อแสดงที่มาของเงิน โดยมาจากส่วนแบ่งทางธุรกิจที่มีประโยชน์อย่างมิชอบร่วมกัน 2) ภาพโครงการที่มีสัมพันธภาพกับการโกงและการทุจริตคอร์รัปชัน ในเชิงนโยบาย เช่น ภาพอาคารก่อสร้างที่ไม่เสร็จสมบูรณ์ 3) การประพาศมิชอบของข้าราชการ เช่น การรับสินบนของผู้อำนวยการโรงเรียน ภาพเจ้าหน้าที่ตำรวจปล่อยปะละเลยหน้าที่ ให้ความสำคัญสะดวกสบายกับผู้มีอำนาจมากกว่า ภาพของนักการเมืองที่ตั้งใจลงนามในเอกสารเพื่อเอื้อถึงผลประโยชน์เข้าตัว 4) การปลอมแปลงเอกสารเท็จ เพื่อรับผลประโยชน์เข้าตัวเอง 5) ภาพการรู้เห็นเป็นใจรับผลประโยชน์ร่วมกับผู้กระทำความผิดเพื่อหวังเงินทอง และชื่อเสียง โดยไม่ได้มาจากความถูกต้องโดยชอบธรรม ทั้งนี้สัญลักษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการทุจริต คอร์รัปชันดังกล่าวนี้มีลักษณะของการสื่อความหมายในเชิงอนุนามัย ซึ่งเป็นการสะท้อนภาพตัวแทนถึงปัญหาการคอร์รัปชันในสังคมไทย และเป็น การสื่อความหมายที่อิงลำดับเหตุการณ์ตามแบบแผนการเล่าเรื่อง ที่ระบบสัญลักษณ์นั้นต้องมีการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งคือกระบวนการทางสังคมให้กับเยาวชนเกี่ยวกับค่านิยมที่มีต่อการคอร์รัปชัน สะท้อนให้เห็นถึงผลที่จะเกิดขึ้นหากสังคมมีการทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้น ให้เยาวชนตระหนักถึงพฤติกรรมที่ไม่ควรเอาเป็นเยี่ยงอย่าง นอกจากนี้แล้วยังมีการการอุปมาเปรียบเทียบบลจาก การ โกง ที่โยงกับภาพสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายเกี่ยวกับจุดจบคนทุจริตต่อบ้านเมือง คือ การถูกพิพากษาจำคุก ซึ่งเป็นความผิดในคดีอาญา

ทั้งนี้จากการศึกษายังพบอีกว่า สัญลักษณ์ภาพที่สื่อความหมายแฝงของภาษาภาพเชิงเทคนิคที่สื่อความหมาย เกี่ยวกับการทุจริต คอร์รัปชัน มีความหมายในเชิงภาษาภาพเชิงเทคนิคที่แสดงผ่านภาพยนตร์สั้นที่จัดเป็นส่วนที่สำคัญ ในการผลิตงานเพื่อการสื่อสารและย่อมมีผลต่อจิตวิทยาการรับรู้ของผู้ชมไม่ว่าจะเป็น การจัดแสงการ จัดองค์ประกอบของภาพ เช่น สมดุลของภาพ องค์ประกอบเรื่องเส้น สี ความลึกการเน้นจุดเด่น ตลอดจนถึงเทคนิคทางภาพที่เกิดจากการเคลื่อนไหว การเลือกใช้ตำแหน่งมุมกล้องเลนส์ การเลือกกระยะชัด เป็นต้น การวิเคราะห์ภาพเชิงเทคนิคเป็นผลสืบเนื่องจากหลักจิตวิทยาในการรับรู้ภาษาภาพซึ่งผลทางการรับรู้ในเชิงจิตวิทยาก่อให้เกิดการสื่อสารความหมายแฝง (connotative meaning) ต่อภาษาภาพโดยที่กระบวนการประกอบสร้างดังกล่าวนี้ มีความหมายแฝงจากภาษาภาพเชิงเทคนิคร่วมอยู่ด้วย ต้องตระหนักว่าความหมายแฝงของภาษาภาพเชิงเทคนิคเป็นกลยุทธ์อย่างหนึ่งที่น่ามาสู่การตอกย้ำความเชื่อที่ผู้รับสารมีต่อสิ่งที่เห็น ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

1. ควรมีการศึกษาผ่านสื่ออื่นๆ ที่มีการนำเสนอเกี่ยวกับการณรงค์เพื่อการต่อต้านการทุจริต คอร์รัปชัน ในลักษณะ การจัดนิทรรศการ ฯ เพื่อศึกษาว่าสื่อดังกล่าวนี้มีองค์ประกอบทางการสร้างสรรค์ใดบ้างที่สามารถดึงดูดใจผู้รับสารได้

2. ควรมีการสื่อสารโดยใช้สื่อบุคคลที่มีต่อการปลูกฝังแนวคิดในการต่อต้านทุจริต คอร์รัปชันในเยาวชนในสังคม เช่น การอบรมสั่งสอน บ่มเพาะจากครูอาจารย์ และบุคคลในครอบครัว เนื่องจากสื่อบุคคลเป็นสื่อที่มีพลังในการเพิ่มพลังของการสื่อสาร และสะท้อนให้เห็นผลจากการปลูกฝังได้ดี และชัดเจน

3. ควรมีการศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไข รวมถึงแนวทางการพัฒนาสื่อการรณรงค์การทุจริต คอร์รัปชั่น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการสื่อสารมากขึ้น

4. การศึกษาการสะท้อนปัญหาทุจริตคอร์รัปชั่นผ่านสื่อการต่อต้านการทุจริต คอร์รัปชั่นในแง่การสัมภาษณ์ควรมีสัมภาษณ์นักวิชาการ ผู้ปฏิบัติงานด้านภาพยนตร์สั้น บุคคลทั่วไปที่บริโภคสื่อ เพื่อให้สะท้อนปัญหาได้หลายประเด็น และมีความลุ่มลึกสมบูรณ์ครบถ้วนในด้านของเนื้อหา

7. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและการให้คำปรึกษาที่ดีจากรองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณ์ ทองเลิศ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รวมทั้งขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้และคำแนะนำที่ดีตลอดการศึกษาในระดับปริญญาโท วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต อีกทั้งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ครอบครัว เพื่อนๆ ทุกคน และผู้ที่คอยให้กำลังใจที่ดีเสมอมา ตลอดจนผู้ที่ให้ความกรุณาท่านอื่น ๆ ที่ไม่ได้กล่าวถึง จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

8. เอกสารอ้างอิง

กฤษณ์ วงศ์วิเศษธร. (2559). การทุจริตคอร์รัปชั่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. [ออนไลน์].

แหล่งที่มา <http://wiki.kpi.ac.th/index>. [2 ตุลาคม 2561] การทุจริตเชิงนโยบาย พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม จารุวรรณ สุขุมลพงษ์.(2556) แนวโน้มของคอร์รัปชั่นในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์. (2553). นักการเมืองไทย : จริยธรรม ผลประโยชน์ทับซ้อน การคอร์รัปชั่น สภาพปัญหา สาเหตุ ผลกระทบ แนวทางแก้ไข. ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สายธาร

นวลน้อย ตรีรัตน์ และคณะ. (2547). การทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานราชการของไทย : กรณีศึกษา

กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) : รายงานผลการวิจัย. กรุงเทพฯ: คณะทำงาน ติดตามและศึกษาปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ชุดที่ 1

ศิริชัย ศิริภาวะ และ กาญจนา แก้วเทพ.(2531). ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2552). คู่มือรณมนำธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.